

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 marca 2017 r.

Pozycja 70

POSTANOWIENIE

z dnia 28 marca 2017 r.

Sygn. akt Ts 104/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodniczący i sprawozdawca
Piotr Pszczółkowski
Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2016 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej G.F.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 czerwca 2016 r. (data nadania) G.F. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność: po pierwsze, art. 97 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm.; dalej: k.p.a.) w zakresie, w jakim nie przewiduje obligatoryjnego zawieszenia postępowania z urzędu, jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej wywrze wpływ na rozstrzygnięcie postępowania administracyjnego, z art. 42 ust. 3 Konstytucji; po drugie, art. 101 § 3 k.p.a. w zakresie, w jakim ogranicza postępowanie w przedmiocie odmowy zawieszenia postępowania administracyjnego do jednoinstancyjnego, co prowadzi do ograniczenia prawa strony do obrony jej praw i wolności, a także możliwości zaskarżania niekorzystnych rozstrzygnięć, z art. 78 Konstytucji; po trzecie, art. 3 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) w zakresie, w jakim pozbawia stronę prawa żądania kontroli sądowej postanowień organów administracji, na które nie przysługuje zażalenie (np. w przedmiocie odmowy zawieszenia postępowania administracyjnego), z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji.

2. Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W odniesieniu do zarzutu niekonstytucyjności art. 97 § 1 k.p.a. Trybunał uznał, że skarżący nie wykazał, by w jego sprawie w wyniku zastosowania tego przepisu doszło do naruszenia zasady domniemania niewinności. Następnie Trybunał stwierdził, że skarżący nie uzyskał ostatecznego orzeczenia o przysługujących mu prawach podmiotowych, które zostałyby wydane na podstawie drugiego z kwestionowanych

przepisów, tj. art. 101 § 3 k.p.a. – skarżący nie wniósł bowiem zażalenia od postanowienia Komendanta Wojewódzkiego Policji w S. z czerwca 2015 r. o odmowie zawieszenia postępowania. To skutkowało odmową nadania skardze dalszego biegu w zakresie zarzutu niezgodności art. 101 § 3 k.p.a. z art. 78 Konstytucji. Po analizie zarzutu niezgodności art. 3 § 2 p.p.s.a. z Konstytucją – w zakresie, w jakim przepis ten nie przewiduje możliwości sądowej kontroli postanowień o odmowie zawieszenia postępowania administracyjnego – Trybunał uznał, że skarżący nie wykazał, by z powodu treści zaskarżonych przepisów doszło do naruszenia jego praw podmiotowych.

3. W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący stwierdził, że Trybunał na etapie wstępnej kontroli dokonał merytorycznej oceny skargi, a ponadto bezzasadnie nie dopuścił z urzędu „innych dowodów” znajdujących się w administracyjnych i sądowych aktach jego sprawy. Skarżący podkreślił, że problem prawny jest niezwykle złożony, gdyż wystarczy wszczęcie postępowania karnego do zablokowania obywatelowi możliwości zarobkowania w wyuczonym zawodzie (ochrona osób i mienia). Skarżący dodał, że jest pozbawiony możliwości kontroli rozstrzygnięcia, które jest dla niego niekorzystne, a „sugerowana przez Trybunał instytucja autokontroli organów” nie może być wyłącznym sposobem naprawiania błędów organów.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: ustawa o TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane analizowaną skargą nie zostało zakończone do 3 stycznia 2017 r., tzn. dnia wejścia w życie ustawy o TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy ustawy o TK.

2. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

3. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

4. W ocenie skarżącego Trybunał w postanowieniu z 2 grudnia 2016 r. dokonał merytorycznej oceny skargi i odmówił nadania jej dalszego biegu przedwcześnie, ponieważ jedyną przyczyną odmowy nadania skardze dalszego biegu może – jak podkreśla skarżący – być jej oczywista bezzasadność. Zdaniem Trybunału zarzut ten nie jest zasadny.

Treść art. 61 ust. 4 ustawy o TK może *prima facie* prowadzić do wniosku, że odmowa nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest dopuszczalna wyłącznie w przypadku oczywistej bezzasadności skargi bądź nieusunięcia jej braków formalnych. Wniosek taki nie uwzględnia jednak pozostałych przepisów tego aktu prawnego, a w szczególności art. 53 i art. 77 ustawy o TK, z których wynika szereg obowiązków skarżącego. Gdyby przyjąć za skarżącym, że wskazane w art. 61 ust. 4 ustawy o TK podstawy odmowy nadania skardze

konstytucyjnej dalszego biegu są jedynymi przewidzianymi w ustawie, to w sytuacji, gdy skarga jest dotknięta brakami formalnymi nieusuwalnymi i jednocześnie niemożliwe byłoby uznanie jej za oczywiście bezzasadną, Trybunał Konstytucyjny musiałby przekazać skargę do merytorycznego rozpoznania, mimo że nie spełnia ona warunków przewidzianych w ustawie. W analizowanej sprawie podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu było nieuzyskanie przez skarżącego ostatecznego orzeczenia na podstawie art. 101 § 3 k.p.a., a także nieuprawdopodobnienie zarzutów niekonstytucyjności art. 97 § 1 k.p.a. i art. 3 § 2 p.p.s.a. Trybunał podtrzymuje wyrażone w zaskarżonym postanowieniu stanowisko, zgodnie z którym są to okoliczności skutkujące odmową nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

5. Trybunał podkreśla, że w złożonym środku zaskarżenia skarżący nie odniósł się do argumentacji zawartej w postanowieniu z dnia 2 grudnia 2016 r., a w części twierdzenia skarżącego abstrahuje od treści uzasadnienia tego orzeczenia.

5.1. W zakresie zarzutu niezgodności art. 97 § 1 k.p.a. z art. 42 ust. 3 Konstytucji Trybunał prawidłowo wskazał, że wbrew stanowisku skarżącego przepis ten w punkcie 4 przewiduje nakaz zawieszenia postępowania przez organ administracyjny, gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez sąd karny. W sprawie skarżącego nie wystąpiło jednak zagadnienie wstępne, którego rozstrzygnięcie przez sąd karny było niezbędne do rozpoznania sprawy administracyjnej. Jak bowiem wynika z art. 29 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1099, ze zm.), pracownika ochrony skreśla się z listy kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej także wówczas, gdy wszczęto wobec niego postępowanie karne o przestępstwo umyślne. W konsekwencji orzeczenie sądu karnego o winie skarżącego nie miało wpływu na wynik sprawy administracyjnej i to z tego powodu nie zawieszono postępowania administracyjnego w jego sprawie. Ponadto Trybunał zasadnie uznał, że zakwestionowany przepis, dotyczący zawieszenia postępowania administracyjnego, nie mógł prowadzić do naruszenia wynikającej z art. 42 ust. 3 Konstytucji zasady domniemania niewinności. Z tych przyczyn Trybunał prawidłowo odmówił nadania skardze dalszego biegu w zakresie zarzutu niezgodności art. 97 § 1 k.p.a. z art. 42 ust. 3 Konstytucji.

5.2. W zażaleniu skarżący nie odniósł się do przyczyn odmowy nadania skardze dalszego biegu w części dotyczącej zarzutu niezgodności art. 101 § 3 k.p.a. z art. 78 Konstytucji. Trybunał podtrzymuje zatem argumentację przedstawioną w tym zakresie w zaskarżonym postanowieniu.

5.3. Ostatni zarzut sformułowany w skardze dotyczył niezgodności art. 3 § 2 p.p.s.a. z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji. Kwestionując przedstawioną przez Trybunał w postanowieniu z dnia 2 grudnia 2016 r. przyczynę odmowy nadania skardze dalszego biegu wobec tego zarzutu skarżący stwierdził, że „sugerowana przez Trybunał instytucja autokontroli organów” nie może być wyłącznym sposobem naprawiania ich błędów.

Trybunał dokonał analizy zaskarżonego postanowienia i stwierdza, że w jego treści nie zawarto tezy o ochronie praw obywateli w drodze autokontroli dokonywanej przez organ administracyjny. Trybunał w kwestionowanym postanowieniu uznał natomiast, że podczas kontroli działalności administracji publicznej sądy administracyjne poddają ocenie nie tylko akty administracyjne, lecz także przebieg postępowania administracyjnego, które poprzedzało wydanie takiego aktu, a stwierdzone uchybienia procesowe mogą być podstawą uchylenia zaskarżonej decyzji (art. 145 § 1 pkt 1 lit. c i art. 135 p.p.s.a.). Wskazane przepisy gwarantują stronie postępowania administracyjnego to, że ewentualne błędy popełnione w postępowaniu administracyjnym, także w zakresie nieuwzględnienia konieczności zawieszenia postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd karny, zostaną przez sąd administracyjny

uwzględnione. Ponadto na podstawie art. 11 p.p.s.a. sądy administracyjne związane są ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego. Trybunał Konstytucyjny w zaskarżonym orzeczeniu nie odnosił się do autokontroli dokonywanej przez organy administracyjne, lecz do kontroli działalności administracji publicznej sprawowanej przez sądy administracyjne. Trybunał podziela zawarte w zaskarżonym postanowieniu stanowisko, zgodnie z którym skarżący nie wykazał, by obowiązujące regulacje dotyczące procedury sądowoadministracyjnej naruszały jego prawo do sądu.

6. W ocenie Trybunału nie jest też zasadny zarzut dotyczący nieprzeprowadzenia przez Trybunał z urzędu dowodów z akt spraw administracyjnych i sądowoadministracyjnych, w których wydano orzeczenia wobec skarżącego. Skarżący nie wyjaśnił bowiem, ani jakie dowody ma na myśli, ani czemu miałyby służyć ich przeprowadzenie na etapie wstępnej kontroli skargi.

7. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.